

Eiropas Komisijas
Ģenerālsekretariātam
(SG-R2)
1049 Brisele
Beļģija

*Uz Eiropas Komisijas 2019. gada 7. marta
papildu formālo paziņojuma vēstuli
pārkāpuma procedūras lietā Nr. 2018/2176*

1. Latvijas Republika (turpmāk – Latvija) ir saņēmusi Eiropas Komisijas (turpmāk – Komisija) 2019. gada 7. marta papildu formālo paziņojuma vēstuli pārkāpuma procedūras lietā Nr. 2018/2176 (turpmāk – vēstule), kurā norādīts:

1.1. Komisija vērš uzmanību uz to, ka:

1.1.1. Latvija nav izpildījusi savus pienākumus, ko tai uzliek Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīvas 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (turpmāk – Direktīva 2005/36/EK) 4.c panta 4. punkts, 4.d panta 5. punkta pirmā daļa un otrās daļas otrais teikums, 4.f panta 2. punkts, 4.d panta 5. punkta pirmā daļa un otrās daļas otrais teikums, 4.f panta 2. punkts, 53. panta 3. punkts, 56.a panta 5. punkts, 59. panta 2. punkts, un 59. panta 5. punkts, kā arī Eiropas Komisijas 2015. gada 24. jūnija Īstenošanas regulas Nr.2015/983 par Eiropas profesionālās kartes izdošanu un brīdināšanas mehānisma piemērošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/36/EK (turpmāk – Regula Nr. 2015/983) 4. panta d) punkts, 6. panta 2. un 3. punkts, 17. panta 3. punkts un 20. panta 5. punkts, par ko Komisija 2018. gada 20. jūlijā nosūtīja formālo paziņojuma vēstuli, uz kuru Latvija atbildēja 2018. gada 19. septembrī;

1.1.2. Komisijas 2018. gada 20. jūlija formālā paziņojuma vēstulē nebija īpaši izcelta Direktīvas 2005/36/EK 4.f panta 6. punkta īstenošana;

1.1.3. Ņemot vērā Latvijas 2018. gada 19. septembra atbildi, Komisija neturpina uzturēt sūdzības par neatbilstību Direktīvas 2005/36/EK 4.d panta 5. punkta otrās daļas otrā teikuma, 53. panta 2. punkta un 56.a panta 5. punkta prasību pārņemšanā.

1.2. Komisija ir novērtējusi paziņotos īstenošanas pasākumus un vērš uzmanību uz vairākiem jautājumiem attiecībā uz Latvijas tiesiskā regulējuma atbilstību Direktīvai 2005/36/EK:

1.2.1. Pārredzamības pienākumi, kas noteikti Direktīvas 2005/36/EK 59. pantā:

1.2.1.1. saskaņā ar Direktīvas 2005/36/EK 59. panta 2. punktā noteikto, dalībvalstij ir jāpaziņo Komisijai to profesiju saraksts, kurām saskaņā ar Direktīvas 2005/36/EK 7. panta 4. punktā noteikto ir nepieciešama kvalifikācijas iepriekšēja pārbaude. Latvija 2018. gada 10. septembrī nosūtīja Komisijai pa e-pastu gan to profesiju sarakstu, kurām saskaņā ar Direktīvas 2005/36/EK 7. panta 4. punktā noteikto ir nepieciešama kvalifikācijas iepriekšēja pārbaude, gan pamatojumu to iekļaušanai šajā sarakstā. Komisija uzskata, ka vispārīgs un

visaptverošs pamatojums, kas tiek attiecināts uz visām ar veselības aprūpi saistītajām profesijām, neatbilst Direktīvas 2005/36/EK 59. panta 2. punkta prasībai;

1.2.1.2. saskaņā ar Direktīvas 2005/36/EK 59. panta 5. punkta otrajā teikumā noteikto, dalībvalstij ir pienākums sešu mēnešu laikā pēc pasākuma pieņemšanas sniegt Komisijai informāciju par prasībām, ko tās ievieš pēc 2016. gada 18. janvāra, un paziņot iemeslus, kādēļ šīs prasības tiek uzskatītas par atbilstošām Direktīvas 2005/36/EK 59. panta 3. punktam, aizpildot īpašu moduli reglamentēto profesiju datu bāzē. Latvija nav iesniegusi ziņojumu par prasībām, kas pieņemtas laikā no 2016. gada 28. jūlija līdz 2018. gada 18. janvārim.

1.2.2. profesionālās kvalifikācijas atzīšana attiecībā uz daļu no reglamentētās profesijas profesionālajām darbībām (daļējā piekļuve). Saskaņā ar direktīvas 2005/36/EK 4.f panta 6. punktā noteikto direktīvas 2005/36/EK 4.f panta 1. līdz 5. punktā noteiktais neattiecas uz tiem profesionāļiem, kuru profesionālās kvalifikācijas tiek automātiski atzītas saskaņā ar direktīvas 2005/36/EK III sadaļas II, III un IIIa nodaļu. Tas nodrošina, ka profesionāļi, uz ko attiecas automātiskā atzīšana, saglabā tiesības uz pilnu piekļuvi reglamentētajām profesionālajām darbībām, kuras tiek atzītas automātiski. Šiem profesionāļiem ir tiesības uz daļējo piekļuvi tādas reglamentētās profesijas profesionālajām darbībām, kurām viņiem ir piekļuve savā mītnes valstī un uz kuru neattiecas automātiskā atzīšana. Likumā "Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu" (turpmāk – Reglamentēto profesiju likums) desmitā daļa var tikt interpretēta kā tāda, kas pieļauj to profesiju, kuras atzīst automātiski, izslēgšanu no Direktīvas 2005/36/EK 4.f panta tvēruma, kas neatbilst Direktīvas 2005/36/EK 4.f panta 6. punktā noteiktajam.

Reglamentēto profesiju likuma 45. panta vienpadsmitā daļa var tikt interpretēta kā tāda, saskaņā ar kuru daļējo piekļuvi *a priori* var atteikt, ja tiek skarta sabiedrības veselība un drošība. Tas neatbilst Direktīvas 2005/36/EK 4.f panta 2. punktā noteiktajam, kas paredz, ka daļējo piekļuvi var atteikt, tikai izskatot katru gadījumu atsevišķi.

Latvija nav pieņēmusi un paziņojusi komisijai noteikumus, kuru pieņemšanu nosaka Reglamentēto profesiju likuma 36. panta 13. punkts.

1.2.3. Eiropas profesionālā karte (turpmāk – EPK):

1.2.3.1. iespēja iesniegt EPK pieteikumu. Saskaņā ar Reglamentēto profesiju likuma 55.¹ pantā un Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 28. jūnija noteikumos Nr. 419 "Noteikumi par informācijas apmaiņas un uzraudzības kārtību Iekšējā tirgus informācijas sistēmas ietvaros, informācijas apmaiņā iesaistīto iestāžu atbildību un Eiropas profesionālās kartes izdošanas kārtību"" (turpmāk – Noteikumi Nr. 419) noteikto EPK pieteikumus, Latvijai esot izcelsmes valsts statusā, var iesniegt personas, kuras ieguvušas izglītību un profesionālo kvalifikāciju Latvijā. Latvijai esot uzņēmējas valsts statusā, EPK pieteikumu var iesniegt personas, kas izglītību un profesionālo kvalifikāciju ieguva ārvalstīs. Latvijas normatīvais regulējums neparedz tiesības iesniegt EPK pieteikumu personām, kuru profesionālā kvalifikācija iegūta vienā valstī, bet likumīgs statuss ir citā valstī. Tas neatbilst Regulas Nr. 2015/983

4. panta d) punktam un 6. panta 2. punktam;

1.2.3.2. to dokumentu tulkošana, kas saskaņā ar Direktīvu 2005/36/EK vajadzīgi EPK izsniegšanai. Regulas Nr. 2015/983 17. un 18. pantā ir noteiktas prasības attiecībā uz dokumentu tulkojumiem, kas EPK pretendents ir jāpievieno EPK pieteikumam. Saskaņā ar Regulas Nr. 2015/983 17. panta 3. punktā noteikto izcelsmes valsts var pieprasīt konkrēta dokumenta tulkojumu vienīgi valodās, kas ir pieņemamas uzņēmējai dalībvalstij un tikai tajos gadījumos, kad minēto dokumentu tulkojumu Iekšējā tirgus informācijas sistēmas (turpmāk – IMI sistēmas) dokumentu reģistrā ir pieprasījusi uzņēmēja dalībvalsts. Izcelsmes valsts nedrīkst pieprasīt dokumentu tulkojumus savā valodā. Saskaņā ar noteikumu Nr. 419 51. punktu Akadēmiskās informācijas centram ir tiesības pieprasīt EPK pieteikumam pievienot dokumentu tulkojumu latviešu valodā. Tas neatbilst Regulas Nr. 2015/983 17. panta 3. punktam;

1.2.3.3. izdotas EPK derīguma termiņš un EPK anulēšana. Direktīvas 2005/36/EK 4.c panta 4. punkts un regulas Nr. 2015/983 20. panta 5. punkts paredz, ka EPK var atsaukt un tā zaudē derīgumu, ja persona, kurai EPK piešķirta, zaudē tiesības veikt profesionālo darbību attiecīgajā profesijā. Šajos gadījumos kompetento institūciju lēmumiem ir jābūt pienācīgi pamatotiem ar attiecīgajā EPK lietā IMI sistēmā ietvertajiem dokumentiem. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 419 56.1. punktu Akadēmiskās informācijas centrs EPK anulē, ja ir konstatēti normatīvo aktu vai profesionālās darbības noteikumu pārkāpumi, kas stingri neaprobežojas ar Direktīvā 2005/36/EK noteiktajiem gadījumiem, kad persona “saglabā tiesības praktizēt, pamatojoties uz IMI lietā ietvertajiem dokumentiem un informāciju”. Tas neatbilst direktīvas 2005/36/EK 4.c panta 4. punktam un Regulas Nr. 2015/983 20. panta 5. punktam. Latvija nav paziņojusi par veiktajiem grozījumiem Noteikumos Nr. 419.

1.2.3.4. automātiski izdota EPK gadījumos, kas ietilpst Direktīvas 2005/36/EK 7. panta 4. punkta darbības jomā. Saskaņā ar Direktīvas 2005/36/EK 4.d panta 5. punktu, ja uzņēmēja valsts noteiktajā termiņā nav noorganizējusi EPK pretendenta zināšanu pārbaudi saskaņā ar Direktīvas 2005/36/EK 7. panta 4. punktu, EPK izdod automātiski un IMI sistēma to pretendents nosūta. Noteikumu Nr. 419 57.5 punktā nav paredzēta EPK automātiska izdošana gadījumos, kad noteiktajā termiņā nav noorganizēta EPK pretendenta zināšanu pārbaude saskaņā ar Direktīvas 2005/36/EK 7. panta 4. punktu. Tas neatbilst Direktīvas 2005/36/EK 4.d panta 5. punktam. Latvija nav paziņojusi par veiktajiem grozījumiem noteikumos Nr. 419.

1.3. Komisija secina, ka Latvija nav izpildījusi savus pienākumus, ko tai uzliek Direktīvas 2005/36/EK 4.f panta 2. un 6. punkts, 4.d panta 5. punkts un 59. panta 2., 3. un 5. punkts, kā arī Regulas Nr. 2015/983 4. panta d) punkts, 6. panta 2. un 3. punkts, 17. panta 3. punkts un 20. panta 5. punkts.

2. Latvija, atbildot uz Komisijas vēstuli, sniedz šādu informāciju:

2.1. daļēji atzīst Komisijas vēstulē norādīto pārkāpumu par direktīvas 2005/36/EK 59. panta 2. punktā noteikto prasību izpildi. 2019. gada 26. aprīlī Latvija ir nosūtījusi Komisijai precizētu to reglamentēto profesiju veselības

aprūpes jomā sarakstu, kurām var tikt veikta iepriekšēja kvalifikācijas pārbaude saskaņā ar direktīvas 2005/36/EK 7. panta 4. punktu. Lai pilnībā novērstu pārkāpumu, Latvija veiks grozījumus Ministru kabineta 2017. gada 28. marta noteikumos Nr. 168 "Īslaicīgu profesionālo pakalpojumu sniegšanas kārtība Latvijas Republikā reglamentētā profesijā".

2.2. neatzīst Komisijas vēstulē norādīto pārkāpumu par Direktīvas 2005/36/EK 59. panta 5. punkta otrajā teikumā noteikto prasību izpildi, kas paredz pienākumu sešu mēnešu laikā pēc pasākuma pieņemšanas sniegt Komisijai informāciju par Direktīvas 2005/36/EK 59. panta 3. punktam atbilstošām prasībām, kas ieviestas profesiju reglamentācijā pēc 2016. gada 18. janvāra. Latvija Reglamentēto profesiju datu bāzē ir paziņojusi par šādām no jauna noteiktajām reglamentētajām profesijām:

- 1) psihologs, 2019. gada 27. marta paziņojums Nr. 51691,
- 2) profesionālais patenpilnvarnieks, 2019. gada 8. aprīļa paziņojums Nr. 51892,
- 3) neatkarīgs ēku energoefektivitātes eksperts, 2019. gada 8. aprīļa paziņojums Nr. 50171,
- 4) mugurkaulāja ķirurgs, 2019. gada 2. aprīļa paziņojums Nr. 51812,
- 5) invazīvais radiologs, 2019. gada 9. aprīļa paziņojums Nr. 51972,
- 6) radiologs, 2019. gada 12. aprīļa paziņojums Nr. 52054.

Latvija ir notificējusi Iekšējā tirgus informācijas sistēmā IMI neirofiziologa ārsta specialitāti, kura atbilst Direktīvas 2005/36/EK 5.1.3. pielikumā iekļautajai ārsta specialitātei (2019. gada 25. marta paziņojums Nr. 63463).

2.3. neatzīst Komisijas vēstulē norādīto pārkāpumu par Direktīvas 2005/36/EK 4.f panta 2. un 6. punkta normu transponēšanu.

Attiecībā uz Direktīvas 2005/36/EK 4.f panta 2. punktā noteikto paskaidrojumu, ka tiesību normas tiek interpretētas un piemērotas kopsakarībās. Reglamentēto profesiju likuma 45. panta septītās daļas ievaddaļa nosaka, ka piemērojot profesionālās kvalifikācijas atzīšanu attiecībā uz daļu no reglamentētās profesijas profesionālajām darbībām, katrs gadījums tiek izvērtēts atsevišķi. Katra gadījuma atsevišķas izvērtēšanas pienākums ir spēkā ikvienā gadījumā, lemjot par daļējas piekļuves piešķiršanu. Reglamentēto profesiju likuma 45. panta vienpadsmitajā daļā noteiktais "šā panta septītajā un astotajā daļā minēto kārtību var nepiemērot" nozīmē to, ka, ja pēc daļējas piekļuves iesnieguma izvērtēšanas kompetentā institūcija konstatē, ka daļējas piekļuves lēmums apdraud sabiedrības veselības un drošības aizsardzības mērķus, daļējā piekļuve attiecīgajai profesijai tiek liegta.

Attiecībā uz Direktīvas 2005/36/EK 4.f panta 6. punktā noteikto paskaidrojumu, ka Reglamentēto profesiju likuma 45. panta desmitā daļa nosaka, to daļējo piekļuvi nepiemēro to profesionālo kvalifikāciju atzīšanā, kuras atzīst automātiski. No tā izriet, ka persona, kurai ir tiesības uz automātisko profesionālās kvalifikācijas atzīšanu, attiecīgo kvalifikāciju var atzīt pilnībā. Minētā tiesību norma neskar personas tiesības pretendēt uz profesionālās kvalifikācijas atzīšanu vai daļējo piekļuvi arī citā Latvijā reglamentētā profesijā, ja viņai ir tiesības tajā strādāt savā mītnes valstī. Komisijas vēstules 2.2. punkta trešās rindkopas otrajā

teikumā minētajā gadījumā (pārfrāzējot: šiem profesionāļiem ir tiesības uz daļējo piekļuvi tādas reglamentētās profesijas profesionālajām darbībām, kurām viņiem ir piekļuve savā mītnes valstī un uz kuru neattiecas automātiskā atzīšana), ja persona vērsas ar iesniegumu par daļējas piekļuves piešķiršanu reglamentētā profesijā, kurai netiek piemērota automātiskā kvalifikācijas atzīšana, iesniedzot kvalifikāciju apliecināšu dokumentu, kuram tiek piemērota automātiskā kvalifikācijas atzīšana, kompetentajai institūcijai ir pienākums šādu iesniegumu izskatīt saskaņā ar Reglamentēto profesiju likumā un uz tā pamata izdotajos normatīvajos aktos noteikto kārtību. Latvija ir paziņojusi Komisijai pieņemtus normatīvos aktus, ar kuriem ir pārņemtas Direktīvas 2005/36/EK 4.f panta prasības:

- a) Ministru kabineta 2016. gada 20. decembra noteikumi Nr. 827 “Kārtība, kādā atzīst profesionālo kvalifikāciju pastāvīgai profesionālajai darbībai Latvijas Republikā” (grozījumi veikti 2019. gada 19. februārī),
- b) Ministru kabineta 2017. gada 28. marta noteikumi Nr. 168 “Īslaicīgu profesionālo pakalpojumu sniegšanas kārtība Latvijas Republikā reglamentētā profesijā” (grozījumi veikti 2019. gada 19. februārī),
- c) Ministru kabineta 2017. gada 31. janvāra noteikumi Nr. 71 “Noteikumi par papildu prasībām ārvalstīs iegūtas profesionālās kvalifikācijas atzīšanai Latvijas Republikā reglamentētās profesijās” (grozījumi veikti 2019. gada 2. aprīlī).

2.4. daļēji atzīst Komisijas vēstulē norādīto pārkāpumu par Regulas Nr. 2015/983 4. panta d) punkta un 6. panta 2. un 3. punkta prasību neizpildi. Ņemot vērā Komisijas vēstulē sniegto jēdziena “likumīgs statuss” skaidrojumu un tā piemērošanu Regulas Nr. 2015/983 4. panta d) punktā un 6. panta 2. un 3. punktā noteikto prasību izpildē, Latvija ir sagatavojusi grozījumus noteikumos Nr. 419 (pielikums).

2.5. neatzīst Komisijas vēstulē norādīto pārkāpumu par regulas Nr. 2015/983 17. panta 3. punkta prasību neizpildi, jo šīs prasības ir izpildītas, pieņemot Ministru kabineta 2019. gada 26. februāra noteikumus Nr. 85 “Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 28. jūnija noteikumos Nr. 419 “Noteikumi par informācijas apmaiņas un uzraudzības kārtību Iekšējā tirgus informācijas sistēmas ietvaros, informācijas apmaiņā iesaistīto iestāžu atbildību un Eiropas profesionālās kartes izdošanas kārtību””. Noteikumus Nr. 419 Latvija ir paziņojusi Komisijai.

2.6. daļēji atzīst Komisijas vēstulē norādīto pārkāpumu par direktīvas 2005/36/EK 4.c panta 4. punkta un Regulas Nr. 2015/983 20. panta 5. punkta prasību neizpildi. Lai novērstu pārkāpumu, Latvija ir sagatavojusi grozījumus noteikumos Nr. 419 (pielikums).

2.7. daļēji atzīst Komisijas vēstulē norādīto pārkāpumu par Direktīvas 2005/36/EK 4.d panta 5. punkta prasību neizpildi. Lai novērstu pārkāpumu, Latvija ir sagatavojusi grozījumus Noteikumos Nr. 419 (pielikums).

3. Lai novērstu pārkāpumu pilnībā un ieviestu Direktīvas 2005/36/EK un Regulas Nr. 2015/983 prasības, tiks izstrādāti šādi tiesību aktu projekti:

- 1) likumprojekts “Grozījumi “Likumā par reglamentētajām profesijām un

profesionālās kvalifikācijas atzīšanu””,

2) Ministru kabineta noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 28. jūnija noteikumos Nr. 419 “Noteikumi par informācijas apmaiņas un uzraudzības kārtību Iekšējā tirgus informācijas sistēmas ietvaros, informācijas apmaiņā iesaistīto iestāžu atbildību un Eiropas profesionālās kartes izdošanas kārtību””, 2019. gada 16. aprīlī ir nodots sabiedriskajai apspriešanai saskaņā ar Valsts sekretāru sanāksmē nolemto (prot. Nr.15 12.§, VSS-331). Noteikumu projekta redakcija tā saskaņošanas laikā var tikt precizēta, līdz ar to pielikumam ir informatīva nozīme.

3) Ministru kabineta 2017. gada 28. marta noteikumos Nr. 168 “Īslaicīgu profesionālo pakalpojumu sniegšanas kārtība Latvijā Republikā reglamentētā profesijā”.

4. Tiek plānots, ka vēlākais termiņš, līdz kuram 3. punkta 1) apakšpunktā minētais tiesību aktu projekts tiks pieņemts, ir 2019. gada 31. decembris.

5. Tiek plānots, ka vēlākais termiņš, līdz kuram 3. punkta 2) un 3) apakšpunktā minētais tiesību akts tiks pieņemts Ministru kabinetā, ir 2019. gada 31. jūlijs.

6. Latvijas Republika apņemas pēc iespējas ātrākā laikā nosūtīt Eiropas Komisijai informāciju par pieņemtajiem tiesību aktiem, izmantojot Valsts izpildes pasākumu paziņošanas sistēmu, līdz ar ko Direktīvas 2005/36/EK Regulas Nr. 2015/983 normas tiks pilnībā transponētas.

Pielikumā: Grozījumu Ministru kabineta 2016. gada 28. jūnija noteikumos Nr. 419 “Noteikumi par informācijas apmaiņas un uzraudzības kārtību Iekšējā tirgus informācijas sistēmas ietvaros, informācijas apmaiņā iesaistīto iestāžu atbildību un Eiropas profesionālās kartes izdošanas kārtību” projekts uz 3 lp.

Izglītības un zinātnes ministre

I. Šuplinska